

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliorvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno CCCCLII. ad annum CCCCLXXX.

Parisiis, 1644

Canones.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14918

C A N O N E S.

ANNO
CHRISTI
416.

I.

Cod. Can.
cap. 109.
Conc. Afr.
cap. 76.
De consecr.
dist. 4. Pla-
cuit igitur
omnibus e-
piscopis.

PLACVIT ergo omnibus episcopis, qui fuerunt in hac sancta Synodo, constituere hæc quæ in præsentî Concilio definita sunt: Ut quicumque dicit, Adam primum hominem mortalem factum, ita vt siue peccaret, siue non peccaret, moreretur in corpore, hoc est, de corpore exiret, non peccati merito, sed necessitate naturæ, anathema sit.

II.

Cod. Can.
cap. 110.
Conc. Afr.
cap. 77.
De consecr.
dist. 4. Pla-
cuit, vt qui-
cumque
paruulos.

Rom. 5.

Item placuit, vt quicumque paruulos recentes ab uteris matrum baptizandos negat, aut dicit, in remissionem quidem peccatorum eos baptizari, sed nihil ex Adam trahere originalis peccati, quod regenerationis lauacro expietur: vnde fit consequens, vt in eis forma baptismatis, in remissionem peccatorum, non vere, sed false intelligatur, anathema sit. Quoniam non aliter intelligendum est, quod ait Apostolus: *Per unum hominem peccatum intrauit in mundum, & per peccatum mors, & ita in omnes homines pertransiit, in quo omnes peccauerunt, nisi quemadmodum ecclesia catholica vbique diffusa semper intellexit.* Propter hanc enim regulam fidei, etiam paruuli, qui nihil peccatorum in semet ipsis adhuc committere potuerunt, ideo in peccatorum remissionem veraciter baptizantur, vt in eis regeneratione mundetur, quod generatione traxerunt.

III.

Item placuit, vt quicumque dixerit gratiam Dei, in qua iustificamur per Iesum Christum Dominum nostrum, ad solam remissionem peccatorum valere, quæ iam commissa sunt, non etiam ad adiutorium, vt non committantur, anathema sit.

Cod. Can. cap. 111.
Conc. Afr. cap. 78.
De consecr. dist. 4. Placuit, vt quicumque dixerit.

IV.

Item, quisquis dixerit eandem gratiam Dei, per Iesum Christum Dominum nostrum, propter hoc tantum nos adiuuare ad non peccandum, quia per ipsam nobis reuelatur & aperitur intelligentia mandatorum, vt sciamus quid appetere, quid vitare debeamus, non autem per illam nobis præstari, vt quod faciendum cognouerimus, etiam facere diligamus atque valeamus, anathema sit. Cum enim dicat Apostolus: *Scientia inflat, caritas vero ædificat*: valde impium est, vt credamus ad eam quæ inflat, nos habere gratiam Christi, ad eam quæ ædificat, non habere: cum sit vtrumque donum Dei, & scire quid facere debeamus, & diligere, vt faciamus; vt ædificante caritate, scientia non possit inflare. Sicut autem de Deo scriptum est: *Qui docet hominem scientiam*: ita etiam scriptum est: *Caritas ex Deo est*.

Cod. Can. cap. 112.
Conc. Afr. cap. 79.
De consecr. dist. 4. Quisquis dixerit.

1. Cor. 8.

Psal. 93.

1. Ioan. 4.

V.

Item placuit, vt quicumque dixerit ideo nobis gratiam iustificationis dari, vt quod facere per liberum iubemur arbitrium, facilius possimus implere per gratiam, tamquam, etiamsi gratia non daretur, non quidem facile, sed tamen possimus etiam sine illa implere diuina mandata, anathema sit. De

Cod. Can. cap. 113.
Conc. Afr. cap. 80.
De consecr. dist. 4. Placuit, vt quicumque dixerit.

fructibus enim mandatorum Dominus loquebatur, vbi non ait: Sine me difficilius potestis facere: sed ait: *Sine me nihil potestis facere.*

Ioan. 15.

VI.

Cod. Can.
cap. 114.
Conc. Afr.
cap. 81.
1. Ioan. 1.

Ibidem.

Item placuit, quod ait S. Ioannes apostolus: *Si dixerimus quia peccatum non habemus, nos ipsos seducimus, & veritas in nobis non est*: quisquis sic accipiendum putauerit, vt dicat, propter humilitatem oportere dici, nos habere peccatum, non quia vere ita est, anathema sit. Sequitur enim Apostolus, & adiungit: *Si autem confessi fuerimus peccata nostra, fidelis est & iustus, qui remittat nobis peccata, & mundet nos ab omni iniquitate.* Vbi satis apparet, hoc non tantum humiliter, sed etiam veraciter dici. Poterat enim Apostolus dicere: *Si dixerimus quia non habemus peccatum, nos ipsos extollimus, & humilitas in nobis non est*: sed cum ait: *Nos ipsos decipimus, & veritas in nobis non est*, satis ostendit, eum qui se dixerit non habere peccatum, non verum loqui, sed falsum.

VII.

Cod. Can.
cap. 115.
Conc. Afr.
cap. 82.
Matth. 6.

Iacob. 3.

Item placuit, vt quicumque dixerit, in oratione dominica ideo dicere sanctos: *Dimitte nobis debita nostra*, vt non pro seipsis hoc dicant, quia non est eis iam necessaria ista petitio, sed pro aliis qui sunt in suo populo peccatores: & ideo non dicere vnumquemque sanctorum: *Dimitte mihi debita mea*, sed: *Dimitte nobis debita nostra*, vt hoc pro aliis potius, quam pro se iustus petere intelligatur, anathema sit. Sanctus enim & iustus erat apostolus Iacobus, cum dicebat: *In multis enim offendimus om-*

ANNO
 CHRISTI
 416.

nes. Nam quare additum est, *omnes*, nisi vt ista sententia conueniret & psalmo, vbi legitur: *Non in- Psa. 141.*
tres in iudicium cum seruo tuo, quia non iustificabitur in
conspetu tuo omnis viuens? Et in oratione sapientif-
 simi Salomonis: *Non est homo qui non peccet.* Et in li- *Ecc. 7.*
 bro Iob: *In manu omnis hominis signat, vt sciat omnis* *Iob. 57.*
homo infirmitatem suam. Vnde etiam Daniel sanctus
 & iustus, cum in oratione pluraliter diceret: *Pecca- Dan. 9.*
uimus, iniquitatem fecimus, & cetera, quæ ibi veraci-
 ter & humiliter confitetur, ne putaretur, quemad-
 modum quidam sentiunt, hæc non de suis, sed de
 populi sui potius dixisse peccatis, postea dixit: *Cum* *Ibidem.*
orarem, & confiterer peccata mea, & peccata populi
mei Domino Deo nostro: noluit dicere, peccata no-
 stra sed & *populi sui* dixit: & *sua*: quia futuros i-
 stos, qui tam male intelligerent, tamquam prophe-
 ta præuidit.

VIII.

Item placuit, vt quicumque verba ipsa domi-
 nicæ orationis, vbi dicimus: *Dimitte nobis debita no-* *Cod. Can. cap. 116.*
stra, ita volunt a sanctis dici, vt humiliter, non ve- *Conc. Afr. cap. 83.*
 raciter, hoc dicatur, anathema sit. Quis enim ferat *Math. 6.*
 orantem, & non hominibus, sed ipsi Domino men-
 tientem, qui labiis sibi dicit dimitti velle, & corde
 dicit, quæ sibi dimittantur, sed debita non habere?

Hucusque de fide contra Pelagianos, nunc re-
 gulæ tractentur ecclesiasticæ.

IX.

Placuit, vt non sit vltra fatigandis fratribus an- *Cod. Can. cap. 95.*
 niuersaria necessitas, sed quoties exegerit causa *Conc. Afr. cap. 62.*
 communis, id est, totius Africae, vndecumque ad

hanc sedem pro Concilio datæ literæ fuerint, congregandam esse Synodum in ea prouincia, ubi oportunitas persuaserit. Causæ autem quæ communes non sunt in suis prouinciis iudicentur.

X.

Cod. Can.
cap. 106.
§. vlt.
Conc. Afr.
c. 73. §. vlt.

Placuit etiam peti, vt omnium episcoporum epistolis omnibus, de Concilio dandis, sanctitas tua sola subscribat.

XI.

Cod. Can.
& Conc.
Afr. cod.
cap.

Placuit & illud aduersus hæreticos vel paganos, vel eorum superstitiones, vt legati missi de hoc glorioso Concilio, quidquid vtile prouiderint a gloriosissimis principibus impetrent.

XII.

Cod. Can.
cap. 103.
Conc. Afr.
cap. 70.

Placuit etiam & illud, vt preces vel orationes seu Missæ, quæ probatæ fuerint in Concilio, siue præfationes, siue commendationes, seu manus impositiones, ab omnibus celebrentur. Nec aliæ omnino dicantur in ecclesia, nisi quæ a prudentioribus tractatæ, vel comprobatæ in Synodo fuerint, ne forte aliquid contra fidem, vel per ignorantiam, vel per minus studium sit compositum.

XIII.

* Palentinus episcopus dixit: Si permittit bonum patientiæ vestræ, prosequar ea quæ necessaria sunt ecclesiasticæ disciplinæ. Scimus enim, sic inuolante permanisse ecclesiasticam disciplinam, ita vt nullus fratrum prioribus suis se aliquando auderet antepone, sed officiis * legitimis id semper exhibitum est prioribus, quod ab insequentibus rationaliter semper acciperetur. Hunc ordinem iubeat
san-

ANNO
CHRISTI
416.

sanctitas vestra, melius vestris interlocutionibus roborare. Aurelius episcopus dixit: Non decuerat quidem, ut hæc repeteremus, nisi forte existerent inconsideratæ mentes quorundam, quæ ad hæc statuenda nostros acuerent sensus. Sed & communis hæc causa est, quam insinuavit frater & coepiscopus noster, ut unusquisque nostrum, ordinem sibi decretum a Deo cognoscat: & posteriores anterioribus deferant, nec eis inconsultis aliquid agere præsumant. Qua de re oportet eos, qui putauerint, spretis maioribus, aliquid præsumendum, competenter esse ab omni Concilio coercendos. Vniuersi episcopi dixerunt: Hic ordo & a patribus & a maioribus est seruatus, & a nobis Deo propitio seruabitur, saluo etiam iure primatus Numidiæ & Mauritaniæ.

XIV.

Deinde placuit, ut quicumque deinceps ab episcopis ordinantur, literas accipiant ab ordinantibus suis, manu eorum subscriptas, continentes consulem & diem, ut nulla altercatio de posterioribus vel anterioribus oriatur.

XV.

Item placuit, ut quicumque in ecclesia vel semel

Dist. 71.
Placuit, ut
quicumque
dixerit in
ecclesia.

* suscepto
officio
eligitur,

* legerit, ab alia ecclesia ad clericatū non teneatur.

XVI.

Placuit præterea, ut executoribus in omnibus iustis desideriis impertiatur. Placuit etiam, ut petatur a gloriosissimis imperatoribus, ut iubeant iudicibus dare petitos sibi defensores scholasticos, qui in actu sint, vel in officio defensionum causarum

* dari

ecclesiasticarum, more sacerdotum prouinciæ, vt iidem ipsi qui defensionem ecclesiarum susceperint, habeant facultatem, pro negotiis ecclesiarum, quoties necessitas flagitauerit, vel ad obsistendum callide decipientibus, vel obrepentibus, vel ad necessaria suggerenda, ingredi iudicum secretaria.

XVII.

Cod. Can.
cap. 102.
Conc. Afr.
cap. 62.
37. quest. 7.
Placuit, vt
secundum.
1. Cor. 7.

Placuit, vt secundum euangelicam & apostolicam disciplinam, neque dimissus ab vxore, neque dimissa a marito, alteri coniungantur: sed ita maneant, aut sibi met reconcilientur. Quod si contempserint, ad pœnitentiam redigantur. ¹ In qua causâ legem imperialem petendam promulgari.

XVIII.

Cod. Can.
cap. 105.
Conc. Afr.
cap. 72.

Placuit, vt quicumque non communicat in prouincia propria, & in aliis prouinciis vel transmari- nis partibus ad communicandum obreperit, iacturam communionis vel clericatus excipiat.

XIX.

Cod. Can.
cap. 104.
Conc. Afr.
cap. 71.
11. quest. 5.
Placuit, vt
quicumque
ab imp.

Placuit, vt quicumque ab imperatore cognitionem iudiciorum publicorum petierit, honore proprio priuetur. Si autem episcopale iudicium ab imperatore postulauerit, nihil ei obsit.

XX.

Cod. Can.
cap. 106.
Conc. Afr.
cap. 73.

Placuit, vt quicumque clericus, propter necessitatem suam alicubi ad comitatum ire voluerit, formatam ab episcopo accipiat. Quod si sine formata voluerit pergere, a cõmunionem remoueat. Quod si alicubi ei repentina necessitas orta fuerit ad comitatum pergendi, alleget apud episcopum loci eius ipsam necessitatē, & de hoc scripta eiusdem epi-

ANNO
 CHRISTI
 416.

scopi deferat : formatae autem , quae a primatibus
 vel a quibuscumque episcopis clericis propriis dan-
 tur, habeant diem paschae. Quod si adhuc eiusdem
 anni paschae dies incerta est, ille praecedens adiun-
 gatur, quomodo solet, Post consulatum, in publi-
 cis gestis adscribi.

XXI.

Item placuit, ut quicumque episcopi, quascum-
 que ecclesias vel plebes, quas ad suam cathedram
 aestimant pertinere, non ita repetierint, ut causas
 suas, episcopis iudicantibus, agant : sed alio reti-
 nente irruerint, siue volentibus, siue nolentibus
 plebibus causae suae detrimentum patiantur. Et qui-
 cumque iam hoc fecerint, si nondum est inter epi-
 scopos finita contentio, sed adhuc inde contendant;
 ille discedat, quem constiterit, praetermissis * iudi-
 ciis ecclesiasticis, irruisse. Nec sibi quisque blandia-
 tur, si a primite, ut retineat, literas impetrarit : sed,
 siue habeat literas, siue non habeat, conueniat eum
 qui tenet, & eius literas accipiat, ut eum appareat pa-
 cifice tenuisse ecclesiam ad se pertinente. Si autem
 ille aliquam quaestionem retulerit, per episcopos iudi-
 ces causa finiatur, siue quos eis primates dederint,
 siue quos ipsi vicinos ex consultu primatis delegerint.

Cod. Cat.
 cap. 120.
 Conc. Afr.
 cap. 87.
 16. quest. 6.
 Placuit, ut
 quicumque
 episcopi ecc-
 lesias.

* iudici-
 bus

XXII.

Item placuit, ut presbyteri, diaconi, vel ceteri
 inferiores clerici, in causis quas habuerint, si de iu-
 diciis episcoporum suorum questi fuerint, vicini epi-
 scopi eos audiant : & inter eos quidquid est, finiant
 adhibiti ab eis ex consensu episcoporum suorum.
 Quod si & ab eis prouocandum putauerint, non pro-

Cod. Can.
 cap. 125.
 Conc. Afr.
 cap. 92.
 1. quest. 6.
 Placuit, ut
 presbyteri.

uocent, nisi ad Africana Concilia, vel ad primates
prouinciarum suarum. Ad transmarina autem, qui
putauerit appellandum, a nullo intra Africam in
communione suscipiatur.

XXIII.

Placuit, vt quicumque conuersus ab hæreticis,
dixerit se apud eos pœnitentiam accipere, vnus-
quisque catholicus episcopus requirat, vbi & ob
quam causam apud eosdem hæreticos pœniten-
tiam susceperit: vt cum documentis certis hoc ip-
sum approbauerit, sibi pro qualitate peccati, sicut
eidem episcopo catholico visum fuerit, tempus
pœnitentiæ vel reconciliationis decernat.

XXIV.

Cod. Can.
cap. 12.
Conc. Afr.
cap. 88.
16. quæst. 3.
Placuit, vt
quicum-
que.

Item placuit, vt quicumque negligunt loca ad
suam cathedram pertinentia, in catholicam vnita-
tem lucrari, conueniantur a diligentibus vicinis e-
piscopis, vti id agere non morentur. Quod si intra
sex menses a die conuentionis, non hoc fecerint:
qui potuerit ea lucrari, ad ipsum pertineant: ita sa-
ne, vt si ille, ad quem pertinuisse videbantur, pro-
bare potuerit, magis illius electam negligentiam ab
hæreticis, impune vt ibi sint, & suam diligentiam
fuisse præuentam, vt eo modo eius cura * solertior
* vitaretur, cum hoc iudices episcopi cognouerint,
suæ cathedræ loca restituant. Sane, si episcopi, inter
quos causa versatur, diuersarum sunt prouinciarum,
ille primas det iudices, in cuius prouincia est locus,
de quo contenditur. Si autem ex communi placi-
to vicinos iudices elegerint, aut * duo eligantur, aut
tres. Quod si tres elegerint, aut omnium senten-

ANNO CHRISTI 416.

tiam sequantur, aut duorum. A iudicibus autem, quos communis consensus elegerit, non liceat pro- uocare. Et quisquis probatus fuerit, per contuma- ciam nolle obtemperare iudicibus, cum hoc primæ sedis episcopo fuerit probatum, det literas, vt nul- lus ei communicet episcoporum, donec obtem- peret.

Cod. Can. cap. 122. Conc. Afr. cap. 89. 2. quest. 6. A iudici- bus. 2. quest. 6. Quisquis.

XXV.

Si in matricibus cathedris episcopus negligens fuerit aduersus hæreticos, conueniatur a vicinis e- piscopis diligentibus, & ei sua negligentia demon- stretur, vt se excusare non possit. Quod si ex die, quo conuenitur, intra sex menses, si in eius prouin- cia executio fuerit, & non eos ad vnitatem catholi- cam conuertendos curauerit, non ei communice- tur, donec impleat. Si autem executor ad loca non venerit, non adscribatur episcopo. Si autem pro- batum fuerit, eum de communionem illorum fuisse mentitum, dicendo eos communicasse, quos, eo sciente, non communicasse constiterit, etiam epi- scopatum amittat.

Cod. Can. cap. 123. in sequente Conc. Afr. cap. 90. & 91.

XXVI.

Item placuit, vt quicumque episcoporum, ne- cessitate periclitantis pudicitia virginalis (cum vel petitor potens, vel raptor aliquis formidatur, vel si aliquo etiam mortis scrupulo periculoso compun- cta fuerit, ne non velata moriatur, aut exigentibus parentibus, aut his ad quorum curam pertinet) ve- lauerit virginem, seu velauit intra viginti quinque annos ætatis, non ei obsit Concilium, quod de isto annorum numero constitutum est.

In Decr. Ius. lib. 3. Cod. Can. cap. 126. Conc. Afr. cap. 93. Carthag. 3. cap. 4.

XXVII.

Item placuit, ne diutius vniuersi episcopi, qui ad Concilium congregati sunt, tenerentur, ab vniuerso Concilio ternos iudices de singulis prouinciis eligi. Et electi sunt de prouincia Carthagenensi Vincentius, Fortunatianus, & Clarus: de prouincia Numidiæ, Alypius, Augustinus, & Restitutus: de prouincia Byzacena, cum sancto sene Donatiano primate, Cresconius, Iocundus, & Æmilianus: de Mauritania Sitiphensi, Seuerianus, Asiatius, & Donatus: de prouincia Tripolitana, Plautius, qui ex more legatus vnus est missus, qui omnes cum sancto sene Aurelio vniuersa cognoscant.

Conc. Aff.
cap. 94.

A quo petiit vniuersum Concilium, vt cunctis siue gestis, quæ confecta iam sunt, siue epistolis ipse subscribat. Et subscriperunt. Aurelius episcopus ecclesiæ Carthagenensis, huic decreto consensi, & perlecto subscripsi. Donatianus Teleptensis primæ sedis subscripsi. Augustinus Hipponæ Regiensis subscripsi. Similiter & omnes episcopi subscriperunt.

° EPISTOLA
CONCILII MILEVITANI
AD INNOCENTIVM PAPAM.

De cohibendis Pelagianis.

Domino beatissimo, meritoque venerabili & in Christo honorando papæ Innocentio, Siluanus senex, Valentinus, Aurelius, Donatus, Restitutus, Lucianus, Alypius, Augustinus, Placentius, Seuerus, Fortunatus, Possidius, Nouatus, Secundus, Maurentius, Leo, Faustiniannus, Cresconius, Innocentius, Felix, Antoninus, Gigantius, Cresconius, Adeodatus, Processus, Secundus, Fe-